

До Председателя на Научното жури
назначено със Заповед на
Директора на НЦЗПБ
№ 251/12.06.2023г.

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Тодор Кантарджиев,

член на научно жури,

определено със заповед на Директора на НЦЗПБ, № 251/12.06.2023г.

по конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“

в област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика,
професионално направление: 4.3. Биологични науки, научна специалност Имунология,
за нуждите на отдел Имунология на НЦЗПБ, публикуван в ДВ, бр. 54, стр. 43 от 23 юни
2023г.

Нямам общи публикации или конфликт на интереси от друг
характер по смисъла ал.1, т.3 и 5 от ДР от ЗРАСРБ с
единствения кандидат.

1. Представени материали по конкурса

В конкурса е допуснат един кандидат – Радослава Емилова Грозданова, дб. Представената документация е пълна и подредена изрядно, съгласно изискванията на ЗРАСРБ от 2018 г. и съответния Правилник на НЦЗПБ. Кандидатката е представила на хартиен и електронен носител: административни документи, в т.ч. свидетелства и дипломи, пълен списък и копия на публикациите в специализирани научни издания и участия в международни и национални научни форуми, списък и копия на глави от монографии, доказателства за участие в научни проекти, справка за цитиранията; авторска справка за импакт фактора и научните приноси на публикациите, справки за преподавателска дейност, както и доказателства за изпълнение на минималните национални изисквания и изискванията на Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България на Националния център по заразни и паразитни болести.

2. Анализ на професионалното и академично развитие на кандидата

Радослава Емилова Грозданова, дб, е родена на 01.04.1978 г. Дипломира се през 2003 г. като магистър по биология в БФ на СУ Климент Охридски, София. През 2010 г.

успешно завършва редовна докторантура по научна специалност Физиология на животните и човека на тема „Роля на медиатори на периваскуларната мастна тъкан за артериалната контракция“ към същия факултет. Академичната ѝ кариера продължава като главен асистент в отдел Имунология на Националния център по заразни и паразитни болести от 2016 г., където работи понастоящем. Професионалната реализация на кандидатката е изцяло в областта на лабораторната диагностика, последователно в клинична лаборатория в МЦ Св. Магдалена Перник, 2003-2004, Лаборатория за функционална ендокринна диагностика и Цитогенетична лаборатория в СБАЛДБ – ЕАД „Професор Иван Митев“ – гр. София (2005 –2013 и 2013 - 2016) и в Референтната лаборатория по имунология на НЦЗПБ от 2016 г. Професионалните ѝ умения съчетават владение на високоспециализирани имунологични, имуохимични, молекулярни и цитогенетични методи с много ценен опит в областта на лабораторния мениджмънт, работата с електронни бази данни, въвеждането и валидирането на диагностични методи и цялостната система за осигуряване на качеството на лабораторните изследвания. Прави впечатление интензивното и целенасочено следдипломно обучение в областта на лабораторната вирусология, имунология, молекулярна генетика и медицинска статистика, в т.ч. магистратура към НБУ „Регламенти и стандарти в медицината“ и текуща специализация по медицинска химия и биохимия към МУ-София, които със сигурност допринасят за високото ѝ професионално ниво. Общият стаж на кандидатката по специалността на конкурса е над 15г.

3. Оценка на научните трудове на кандидата по време на цялостното академично развитие.

Радослава Грозданова е представила общ списък от 52 научни труда, публикувани в периода 2003 - 2023 г., от които седем - преди придобиването на ОНС доктор, три - във връзка с докторската дисертация и **42 публикации, в т.ч. две съавторства** в глави от колективни монографии на български език - от периода след придобиване на ОНС „доктор“. От участващите в конкурса статии **29 (62%) са в чуждестранни и български издания с определен квантил, съгласно SJR и 19 са в издания с импакт фактор.** Общият импакт фактор на кандидатката след защитата на докторската дисертация е **31.69**. Кандидатката е първи, втори или последен автор на 23 (44%) от рецензираните публикации. **Забелязаните цитирания** върху научните трудове на кандидатката (с изключени автоцитирания на всички автори) **са 164, от които 74 цитата за последните пет години (2019-2023),** всички в специализирани международни издания, реферирани в Web of Science или SCOPUS. Съгласно Scopus P.

Грозданова притежава **H-index 5**. Документирани са **148 участия в научни форуми след** придобиването на ОНС доктор, в т.ч.: **20** – в международни научни прояви с публикувани резюмета в списания с определен квантил (Q) според Scimago Journal Rank (SJR), реферирани в Scopus, **28** – в международни научни прояви с публикувани резюмета в сборници от научни форуми или списания без определен квантил и **100** – в национални научни прояви.

4. Приноси от научно-изследователската дейност

Научно-изследователската дейност на Р. Грозданова след придобиването на ОНС „доктор“ и постъпването ѝ на работа в НЦЗПБ е ориентирана изцяло към механизмите и регулацията на имунния отговор, с акцент върху цитокиновата продукция, малките сигнални молекули, участващи в междуклетъчните взаимодействия, оксидативния стрес и желязната хомеостаза на лимфоцитните популации. Трудовете ѝ успешно съчетават фундаментални с практически изследвания, с потенциал за приложение в диагностиката, терапията и мониторирането на социално значими заболявания като COVID-19, хроничната HIV инфекция, туберкулозната инфекция и алергиите и, следователно, имат добре очертан профил по специалността на конкурса.

Сред приносите на кандидатката в изследването на *имунния отговор и дългосрочната имунна памет срещу SARS-CoV-2* са: сравнението между динамиката на пост-вакциналния и пост-инфекциозен Т-клетъчен и хуморален имуноен отговор срещу вируса, установяването на корелационни зависимости между тежестта на COVID-19 и цитокиновия дисбаланс (IL-18/IL-10/IL-6), изследването на индуцираните Treg (CD39+) и експресията на CD38 от Т лимфоцитите във връзка с тежестта на протичане на инфекцията, проучването на кръстосаната реактивност на не-SARS-CoV-2 алфа- (HKU-1 и 229E) и бета- (OC43 и NL63) коронавируси, характеризирането на SARS-CoV-2-специфичните стволови паметови CD8 Т като стабилен маркер на дългосрочна имунна памет срещу различни варианти на индуциращия вирус.

От изследванията на *Т-клетъчния имуноен отговор срещу M. tuberculosis* внимание заслужават сравнението на цитокиновите профили (IFN γ , TNF α , IL-1, IL-17 и IL-22) в неспецифично и специфично стимулирани проби от лица с активна, латентна туберкулоза и здравни работници в рискова среда, както и изследването на ефектите на про- и анти-инфламаторните ейкозаноиди, PGE2 и LXA4 през отделните стадии на МТВ инфекция.

Логично, най-съществената част от разработките на кандидатката е посветена на хроничната ХИВ инфекция и актуалния проблем „*остаряване с ХИВ*“. Тук акцентът е

върху търсенето на чувствителни маркери за имунно възстановяване/вирусна реактивация в условията на съвременната успешна комплексна антиретровирусна терапия (сART). Заслужават внимание: влияние на HCV ко-инфекцията върху клетъчния имунен отговор на хора, живеещи с HIV; двойно негативните (CD4-CD8-) и двойно-позитивни (CD4+CD8+) Т клетъчни субпопулации като прогностичен маркер при HIV+ пациенти на продължителна сART, връзката между серумните нива на хепсидин, разпределението на лабилно свързано желязо в Т-лимфоцитните субпопулации и активността на HIV, установяването на корелационни зависимости между остатъчна вирусна активност, комбинираните ефекти от стареенето, дългосрочната терапия и свободните кислородни радикали в Т клетъчните популации.

Изследването на желязната хомеостаза и процесите на оксидативен стрес в имунните клетки е „запазена марка“ на кандидатката, която пренася опита си от проучвания върху показателите на желязната обмяна в норма към различни патологични състояния и най-вече – ускореното имунологично стареене в условията на хронична HIV инфекция.

Част от разработките на Р. Грозданова са посветени на нарушената имунна хомеостаза при пациенти с алергии. Приносен характер имат изследванията върху различни Т-регулаторни субпопулации (nTreg; Tr1 и Th17/Treg клетки) при пациенти с инхалаторна алергия и ролята им при специфичната имунотерапия; дефинирането на съотношението sIgE/sIgG4, като маркер за имунологичната ефективност на SCIT, както и едно пилотно проучване на нивата на серумни провъзпалителни цитокини при пациенти със зъбни импланти.

За качествата на научната дейност на Р. Грозданова свидетелства фактът, че през периода 2011 - 2023 тя участва в **16 научно-изследователски и един методологичен проект**, финансирани от СУ Св. Кл. Охридски, МУ – София и ФНИ (в т.ч. 3 текущи), като е била ръководител на проект от сесията за млади учени на ФНИ, приключил с добра оценка. Водещ изследовател е в състава на научния екип на Центъра за компетентност „Фундаментални, транслиращи и клинични изследвания в областта на инфекциите и инфекциозната имунология“, по РПЗ „Изследване на имунния отговор срещу микроорганизми“ (ОП НОИР, 2018- 2023) .

5. Оценка на организационно -методическата и преподавателска дейност на кандидата

Много съществена характеристика за професионализма на кандидатката е афинитетът към непрекъснато методологично обогатяване, за което свидетелстват големият брой реално внедрени в практиката на НРЛИ методи, както и валидирането

им за целите на ин-витро диагностиката: метод за определяне на anti-CCP антитела и RF в кревикуларна течност при пациенти с ревматоиден артрит (РА) и пародонтит; определяне на имуноглобулини в слюнка; хемилуминесцентен метод за определяне на антимикробни пептиди във фецес, флоуцитометрично определяне на ROS в цитоплазма на лимфоцити, спектрофотометрично определяне на SOD в плазма и клетъчен лизат от периферни мононуклеарни клетки, флоуцитометрично определяне на вътреклетъчно лабилно свързано желязо и мембранен феропортин и пр. В подкрепа на методологичната подготвеност на кандидатката е отличното дългогодишно изпълнение на функциите на отговорник по качеството на НРЛ по Имунология в ЛИК и организатор на националните схеми за ВОК по флоуцитометрия. В рамките на Националната програма за превенция на ХИВ и СПИ Грозданова има съществена роля за поддържане на електронната база данни за имунологичен мониторинг на пациентите в РБългария, изготвянето на годишни анализи и оказването на методична помощ и контрол на останалите мониториращи лаборатории в страната.

Р. Грозданова се занимава активно с преподавателска дейност от 2012 г., в т.ч.: - пълен цикъл упражнения по „Физиология на животните и човека“ със студенти-бакалаври в БФ на СУ „Св. Климент Охридски“ - хорариум 105 часа (2012 – 2013); упражнения и семинари от Програмата за СДО на отдел „Имунология“, НЦЗПБ – 107 часа (2016-2023г.); пълен цикъл упражнения по „Медицинска генетика“ в БФ на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – 70 часа. Била е втори научен ръководител на дипломант за придобиване на образователно – квалификационна степен „Магистър, защитил с отличен успех през март 2013г.

6. Обща оценка за съответствието на кандидата на задължителните изисквания на ЗРСРАБ.

Съгласно представената справка-декларация, подкрепена с оригинални доказателства, Р. Грозданова надхвърля минималните национални изисквания и изискванията на НЦЗПБ за заемане на академичната длъжност „доцент“ по отделните групи показатели, както следва: **А** (Дисертационен труд за присъждане на ОНС “доктор” **50/50**, **В**. Научни публикации, заместващи хабилитационен труд, в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни **100/100**; **Г**. Публикации и доклади в нереферирани научни издания; публикувана глава от книга или колективна монография. **369/200**, **Д**. Цитирания или рецензии в реферирани научни издания **328 /50** и показатели от група **Е**. **194**. Така общата оценка на научната и преподавателска дейност на кандидатката възлиза на **1041 т.** при изискуеми **400**.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Оценката на цялостното кариерно развитие, научно-изследователската, организационно-методична и преподавателска дейност на Радослава Емилова Грозданова показва, че кандидатката отговаря напълно на критериите на ЗРАСРБ и изискванията на Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България на Националния център по заразни и паразитни болести за заемане на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Имунология“. Нейният професионален път е пример за последователно, целенасочено и задълбочено развитие в една изключително актуална и с огромно бъдеще област на лабораторната медицина. Моето мнение е, че гл. ас. Грозданова е изграден учен, с ясно очертан профил на научните интереси и оригинални приноси, подкрепени с дългогодишен методологичен опит, както в областта на научните изследвания, така и в лабораторната диагностика, скринингови изследвания и мониторинг. Качествената подготовка, високите наукометрични показатели, опитът в проектна дейност и преди всичко - стремежът за непрекъснато професионално развитие и методологично обогатяване ми дават основание да считам, че кандидатката има всички необходими качества за бъдещи самостоятелни научни разработки и ръководство на докторанти.

С удоволствие предлагам на уважаемото жури да избере гл. ас. Радослава Емилова Грозданова, дб за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „имунология“ за нуждите на отдел Имунология, НЦЗПБ.

Дата 10.10.23 г

подпис:

Проф. Д-р Тодор Кантарджиев, дмн